

Barcelona, 29 de Novembre de 1929

L'Esquella Torratxa

ANY LIII - 2631 - 15 cts. - Atrassats, 30

La conquesta del Campionat

En Zamora: Per fi m'han pres la xicota!

GRAN TEATRE ESPANYOL

Compania de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: **UN MILIONARI DEL PUTXET**.
Nit: Estrena, **TOMY, L'HOME DE LES DUES NITS**.

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: **BONA DONA, SI NO FOS... i L'ESCOLA DE LES COCOTES**. — Nit: **TOMY, L'HOME DE LES DUES NITS**.

Diumenge, tarda: **BONA DONA, SI NO FOS... i TOMY, L'HOME DE LES DUES NITS**. — Nit: **TOMY, L'HOME DE LES DUES NITS**.

TEATRE TALIA

Compania de vodevil i teatre modern

Primera actriu:

Assumpció Casals

Director: M. SALVAT.—Primeres actrius: VISITA LOPEZ, DOLORS PLA
Primers actors: S. SIERRA i M. GIMENEZ SALES

Avui, divendres, tarda a les cinc: Reestrena del magnífic sàinet d'Aguatí Collado, l'últim èxit de la temporada anterior, **DIMECRES DE CENDRA o L'ENTERRO DE LA SARDINA**. Nit, a dos quarts d'onze: Clamorós èxit de **LA PRESONERA**.

Dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: Estrena de **PER TENIR DONA i PESSETES**, i reposició de l'alegre vodevil, **MANIOBRES DE NIT**. — Nit, a un quart d'onze, i diumenge, tarda i nit: **L'obra de l'èxit i de l'emoció**.

LA PRESONERA

OLYMPIA

CIRQUE D'HIVER

Avui, divendres, nit: Funció aristocràtica. Dos importants debuts: **ELS 4 ESSEDRAS**, prodigiosos gimnastes, i **ELS 3 OVIDUS**.

Demà, dissabte: El més gran debut de la temporada, **"JACKSON" i LES SEVES 16 GIRLS, 16**

Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE GOYA

Joaquim Costa, 58. — Telèfon 13946

GRAN COMPANYIA DE VODEVIL I COMEDIA
ELENA JORDI

Direcció artística: Fontanals

Avui, divendres, nit: **ESTRENA** en aquest teatre de l'obra castellana en tres actes,

EL HOMBRE, LA BESTIA i LA VIRTUD

La propera setmana: **LA PRISIONERA**.

TEATRE CATALA NOVELTATS

Avui, divendres, tarda: Extraordinària i popular representació del formidable èxit de l'opereta americana del **FOLIES WAGRAM DE PARIS**.

TIP - TOES

JENNY HELIA - GEO - LOLE - Ses GIRLS, ses BOYS, son JAZZ SYMPHONIQUE, ses DECORS, ses COSTUMES SOMPTUEUX

Nit: **TIP-TOES**. — Demà, dissabte, tarda i nit: **TIP-TOES**.

Diumenge, a les tres i mitja: **L'AUCA D'EN PATUFET, A tres quarts de sis: el triomf de Soldevila, L'ESCOLA DE SENYORES**. — Nit: Darrera representació de **TIP-TOES**.

Es despatxa a comptaduria per totes les representacions de **TIP-TOES**.

En estudi: **EN UN RECÓ DE MÓN**, de Vallmitjana.

TEATRE NOU

Compania de drames dirigida per l'eminent primer actor ENRIC BORRAS
i primera actriu, ENRIQUETA TORR S

Avui, divendres, nit: **LOS SEMIDIOSES**.

Demà, dissabte, tarda: **EL CARDENAL**. — Nit: Reestrena sensacional: **DON JUAN DE SERRALLONGA**.

Diumenge, tarda, a tres quarts de quatre: Dos drames, **LA SOBRINA DEL CURA i DON JUAN DE SERRALLONGA**. — Nit: **DON JUAN DE SERRALLONGA**.

TEATRE COMIC

Avui, divendres, nit: Funció a homenatge del F. C. BARCELONA, organitzada pel Casal dels Sports (abans Penya El Tres), amb motiu d'haver assolit el títol de Campió de Catalunya de Futbol.

El meravellós espectacle:

CLEOPATRA

i acte primer de **DON CUAN TANORIO** pels futurs eminents actors, PIERA, AROCHA, PARERA, RAMON i SASTRE.

Formidable triomf de Vicens Pardo, Isidre Roselló, Cèlia Albareda. Ovacions delirants als eminents dansarins Marcelle Maury, Ernest Ricaux. Grandiós èxit del famós modista Max Weldy, dels celebrats escenògrafs Morales, Batlle i Amigó.

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Compania del Gramòfono, S. A. E.

VIES URINARIE
impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guaireixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guaireixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillosos sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres orificioses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *articular*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guaireixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *causament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guaireixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: **Pessetes 5'50 el flascó**.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques
NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Solvatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 54** S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Un partit de futbol, i una nota necrològica

OM cada any, la passió esportiva ciutadana s'aboca al camp de futbol en l'hora d'això que en diuen el partit de la màxima emoció, i que deurien dir-ne el de la màxima nerviositat.

El marc negre que voreja el verd del camp és bellugadís, inquiet, cridaner, més o menys fèrrestec... La multitud, a mida que van passant els minuts i les jugades, s'impacienta, s'exalta... I se

sent portada o transportada, com si en comptes de seguir les incidències d'un partit de futbol, seguis el fil d'un discurs apassionat de míting.

Al verd hi ha una pilota de futbol, vint-i-dos jugadors que damunt del pit porten unes ratlles significatives de cada club, i una multitud ardent que està disposada a fer guanyar el seu club, ajudant-lo amb crits, amb cançons i gallarets.

Sembla un dia de festa major, un dia en què la gent deuria considerar que va a veure el millor partit de la temporada i, no obstant, és el dia que l'interessa menys el futbol... Voj guanyar, sia com sia.

A nosaltres, freds espectadors des del nostre angle polític, hem de lamentar de manera ben visible i clara que es barregin d'una manera trista i absurda els sentiments pairals amb els sentiments esportius. No val a pendre per símbols tot el que és gras... No sabem si és ben certa l'anècdota, però cal' contar-la. Un ex-diputat, que ho tornà a ésser probablement, anava un dia a veure, a "Eldorado", l'actuació d'aquella "estrella" del "couplet" que fou Pilar Alonso. Un amic el trobà i li preguntà on anava:

—Vaig a veure la Pilar Alonso. A aplaudir-la pel seu èxit en les cançons catalanes. Sempre és fer una mica de política...

—Just — respongué l'altre, que és un esperit càustic—. A Irlanda també ho fan així...

Un símbol és una cosa massa respectable perquè vagi a puntades de peu. Cal saber contenir el sentiment i posar un horitzó a les interpretacions errònies. Si d'altres ho interpreten així, pitjor per ells. Allò vol dir que el que estimen, creuen que val tan poc, que són capaços de desprestigiari-ho, fent-ho anar per terra.

***

Ha mort Clemenceau. L'home de la Victòria. Tot França, excepció feta dels comunistes, ha tingut un moment d'emoció davant del traspàs d'aquest home. Amb Clemen-

ceau se'n va, certament, qui acabà de donar el cop de mà per a fer triomfar la França.

Comprenem que els alemanys l'odiïn; el que no comprenem és que hi hagi cap francès que no el respecti. Sense ell, val a dir-ho, França hauria perdut la guerra. A hores d'ara, no sabem ben bé on seríem. Val la pena de no oblidar l'empenta imperialista amb què s'inicià la guerra. La gent oblida fàcilment el per què de les coses, i tan sols té presents els fets immediats. França es trobà indefensa davant d'un país de setanta milions d'habitants disposats a pendre cafè, al cap de tres mesos, a l'Hotel Astòria, de París, i quasi anexionar-se'l. Clemenceau no tingué contemplacions ni febleses per ningú. Ell es creia França, i tots els enemics d'ell, enemics de França. Que féu injustícies? Que no sempre estigué en la veritat i en el bon seny? Cert. Però no hem d'oblidar que deia a tothom que l'escoltava:

—Senyors, jo no faig política; jo faig la guerra!...

I la guerra, no és mai justa, ni raonada.

Ell posà de moda el "poteau" de Vincennes. Ell liquida tots els que tenien un sentit pessimista de la guerra. Obligà per força a què tothom fos optimista, i això donà una nova fesomia a França. La gent prengué la guerra amb una empena heroica, i no com una fatalitat.

Fou un home civil qui donà el to bèl·lic que en aquella hora calia, al país plenament civil.

Guanyà la guerra; perdé la pau. Això diuen d'ell. Potser és veritat. Sí; potser és veritat. Com digué Lloyd George, el Tractat de Versalles fou un trencacofres perquè no es podia fer res d'assenyat i pràctic. Wilson es creia Jesucrist; Clemenceau, Napoleó; i en mig d'aquestes dues figures, l'esperit gallès de Lloyd George es rebolcava com un gat.

Hem de pensar en la figura històrica de Clemenceau: hem de veure aquest home que fou testimoni de l'ensulsiament de la seva pàtria al 70, hem de comprendre quin desig no havia de tenir de revenjar les hores crues en què Bismarck s'anexionava Alsàcia, Lorena, posava el peu en la terra galla, fins al pagament dels milions exigits...

Clemenceau fou un gran patriota. La seva pàtria l'ha d'estimar molt. Venerar-lo. El nou esperit d'Europa, si és que hi ha un nou esperit, sota els contractes diplomàtics, i l'augment continu d'armaments, deu perdonar-lo i comprendre'l.

Francesc MADRID.

PROTECCIONISME

No fa molts dies, a l'administració de "La Veu de Catalunya" es rebé una carta d'un vicari de poble, en la qual el seu autor es donava de baixa de l'esmentat diari. La carta era redactada, però, amb uns termes tan amables i cortesos, que fins féu que se'n parlés entre la gent de la casa.

I ve't ací que, poc temps després, no sé si un amic o redactor de "La Veu", es trobava casualment amb l'alludit vicari:

—I com és que us heu donat de baixa?—li preguntà—. Quina queixa teniu? Creieu que a nosaltres ens dol força de no comptar amb homes com vós!

—Ai, amic! — digué el vicari. — A mi també me n'ha sabut. "La Veu" ha estat sempre el diari que he llegit més de gust. Politicament em té sempre al seu costat.

—Aleshores...

—Veureu. Feia temps que els d'"El Matí" em venien al darrera. Ells també són catòlics. I són tan poquets, que cal fer alguna cosa per ajudar-los.

ADÉU A RAMON VINYES

Ramon Vinyes se'n va a Nordamèrica. Però no us alegreu massa, els que li havien declarat una guerra de porteres, una guerra de safareig: tornarà.

Ramon Vinyes és, vulguin o no uns quants senyors (?) que s'atorguen el dret de donar patents de savi, un dels escriptors més personals, més independents de Catalunya, on, d'un quan temps ençà, els escriptors es produeixen en sèrie.

Uns anys enrera, Ramon Vinyes s'havia fet un lloc en la literatura catalana, lloc més merescut i més ben guanyat — o sigui: guanyat més dignament —, que molts d'ara. La de Ramon Vinyes era una de les signatures més cercades i llegides pel poble. Col·laborava a Teatralia, a la Fulla Literària d'El Poble Català, publicava L'ardenta cavalcada, estrenava Al florir els pomers, donava una bella conferència sobre La tragèdia, al Teatre Novetats.

Després, la vida se l'endugué a terres d'Amèrica. Passaren uns anys. Els periòdics, els teatres, el llibre, caigueren en altres mans. Vingué l'imperi de la mediocritat, de la grisor, de la uniformitat, de la poqueta cosa. Malgrat que tothom estava tan content, hom parlava de la crisi de la novella, de la crisi del teatre.

I Ramon Vinyes tornà. I calgué recomençar la lluita. I la recomençà amb profit i glòria. Ben rebut fou pels qui de debò estimen el nostre teatre, pels que no hi mercaderen. Els altres, en canvi, el silenciaren, intentaren anullar-lo. No pogueren, és clar. El poble té una magnífica clari-vidència i no creu en capelletes.

El nostre teatre era tranquil com una bassa d'oli: un teatre per a pair bé, un teatre de "tranquil·litat i bons aliments", un teatre atacat d'encefalitis letàrgica.

Ramon Vinyes aportava nous neguits, noves inquietuds. I es revifaren, amb el seu verb encès, les inquietuds i neguits d'ahir. I s'estrenaren Viatge, Qui no és amb mi, Peter's Bar. Tot tenia un alè de ressurreixit.

Ara Vinyes se'n va. Sortosament, sols per uns mesos. Cal que la foguera que ell ha encès no la deixem apagar. Cal que, esperant-lo, seguim lluitant per un teatre més digne i noble que el teatre massa domèstic que avui tan celebra el públic... que no va al teatre perquè s'avorreix.

VIRAI

AGREDOLÇOS

UN PARRICIDI

De tant en tant es posa d'actualitat el tema de si és o no lícit matar, quan matant ens avancem a una mort segura, suprimint els dolors.

Aquest tema és certament interessantíssim i de molta transcendència. Ara, amb la resolució del jurat del Var, absolut el fill que va matar la seva mare, el debat ha pres, tant a la premsa francesa com a l'estrangera, una gran amplitud, i, malgrat el temps transcorregut, la polèmica segueix.

Es indubtable que molts, al lloc de Corbett — el fill parricida —, haurien fet el mateix si, en el moment decisiu, no els hagués mancat el coratge. Són, doncs, molts, els que aproven el gest llibertador.

Creiem, tanmateix, bo i aprovant la decisió del jurat de Var en aquest cas concret, que la tal decisió no pot ésser, de cap de les maneres, generalitzada, ni podria justificar-se en totes les ocasions.

Observeu que Corbett era un home completament equilibrat, que havia demostrat fins a l'heroisme, un gran amor filial, que els dictàmens dels metges han estat unànimes a reconèixer que el cas era en absolut desesperat, i que després de donar mort a la seva mare, intentà suïcidar-se. La seva bona fe, en suma, ningú no la posa en dubte.

Llegiu la lletra que va adreçar a un diari poc temps després de comès el parricidi. "Durant l'hivern passat — escriu — la meua mare fou declarada cancerosa avançada i condemnada a mort, pel metge, pel cirurgià i pel radiologista. Sempre queda, però, una mica d'esperança. La vam tractar pel radi. Al març es va agreujar, els dolors esdevingueren insuportables. Com la morfina era inútil i l'agonia inacabable, vaig posar fi als seus sofriments."

"Vaig matar la meua mare, explica encara, perquè l'Estat, imbuït d'escrúpols i de prejudicis pròpiament religiosos, no ha volgut o no ha pogut preocupar-se dels incurables que sofreixen. Potser ara l'opinió pública s'ocuparà d'aquest problema i aleshores la sang maternal que jo he vessat tindrà una altíssima significació".

L'opinió pública s'ha ocupat, en efecte, del problema. Els resultats, però, seran molt minsos. Hi ha objeccions molt fortes contra la tesi de Corbett.

Deixem a part tot això de què suprimir la vida sols pertoca a Déu, i de què tot sofriment en aquest món té el seu premi en l'altra. Aleshores els turments de la Inquisició serien l'ideal suprem.

L'objecció important, l'objecció de pes, és la de l'home de ciència, la del metge, la del mateix clínic. "L'error sempre possible de diagnòstic — diuen — és motiu suficient per a no caure en una responsabilitat tan terrible. Podem afirmar, per altra banda, que el malalt, àdhuc el malalt incurable, que, en l'acuitat d'una crisi, demana que hom posi fi als seus sofriments, no es desmentiria tot seguit?"

Es un argument que, ben meditat, sembla irrefutable.

PEROT

Demà, el primer que heu de fer, tot just sortiu de casa, és comprar **LA CAMPANA DE GRACIA** número extraordinari dedicat a la memòria de la mort d'En

FRANCESC LAYRET

POTSER MÉS TARD ESTARÀ ESGOTAT

La legió del pecat

Jo conec dues germanes: l'una es diu Pura, i ha tingut uns amors pecadors i dissortats amb un home casat que l'ha fet mare d'un nen.

Es bonica com un arcàngel.

L'altre es diu Felicitat, i la seva vida és un calvari: treballa per tots els de casa seva, tots els homes la desitgen per a fins pecadors. No és tan bonica com la germana.

L'infant de Pura té tres anys, i és un model de meravella; el pare ha desaparegut, i ningú no l'ha vist més.

Prop de la diada dels Reis, l'infant de Pura somnia "un auto gran" que ha vist en l'escaparata de certa botiga. Però com que a casa de Felicitat és ella tan sols la que treballa, prou fan si menjar poden, del poquet que guanya fent de modisteta, la germana gran. Les dues germanes saben que l'auto no el podran comprar, i deixen que l'infant, en ales de les seves il·lusions, voli alt, força alt.

La nit de Reis és trista a casa de Pura. El filllet jau greument malalt, i en son deliri allarga els braços a l'espai perquè veu els tres reis que, carregats de joguines, li deixen damunt del llit, l'"auto gran" que somniava. I amb veu forta el demana. Pura, en veure-ho, plora que fa pietat. Felicitat es clava les ungletes rosses al coll perquè el plor no li fugi, i en barrina una.

Aquella nit mateixa, Felicitat rep una lletra galant d'un senyor vell que temps ha li posa setge; que encara glateix per les seves gràcies, i li ofereix tot, luxes, riqueses, benestar, brillants, abrics de pells i rialles... a canvi de "poqueta cosa"...

I quan Pura, enfilats els ulls pel plor, li pregunta "de qui és aquesta lletra que llegies?", ella fa un segon que l'ha fet a bocins, menuts, molt menuts, perquè no sigui tan gran el ressò d'aquelles proposicions que la deshonren.

Aquella nit també hi va anar el metge, i amb to acompanyat del dolor que devia causar-los, els va pronunciar la breu sentència: "això ja és llest. Es qüestió d'hores, tan sols."

Pura, enfonsat el cap, ramell de lliris d'or, dintre el coixí en què el seu fill agonitzava, mostrava un desesper que trencava l'ànima. Mentrestant, Felicitat, sense ésser vista de la germana, recollia els paperets que feia poc, nerviosa, llençava.

Quan Pura va alçar el cap, Felicitat no era a casa.

Dues hores abans de morir, els tres reis deixaven l'"auto gran" al balcó de casa de Pura.

En saber la mare per quins mitjans s'havia pogut realitzar el "miracle", tregué la germana de casa i escampà per tot arreu que "Felicitat havia estat perduda amb facilitat,

perquè tenia condició, sens dubte, de dona perduda".

Felicitat era un àngel. Avui forma en les fileres de la "Legió del Pecat".

Jo conec un actor popularíssim, que guanya força diners, però mai no en té prou amb els que guanya; té cinc fills en l'edat que gasten i no guanyen.

A l'esmentat actor, quasi totes les nits, en sortir del teatre, un home vellet que l'espera, li dona un diari del vespre o bé un llibret de paper de fumar francès que val vint cèntims. I l'actor li dona amatent dues pessetes i gira l'espatlla tot seguit perquè ja "sap que aquell home vell mai no té canvi".

En arribar a casa, li lliuren unes cartes d'uns empresonats que invariablement li demanen robes, llibrets, tabac i diners, donant-li, en canvi, un quadre d'infantívola confecció i gust, treballat amb paper de "bombons".

I l'actor dona el quadre a la canalla perquè hi jugui, i

—Compri-me'l, que treurà.

—Per què ho dius, que treuré?

—Perquè es veu que vostè no té pas mala pata.

d'amagat, sense dir res, remet el que solliciten els engabiats. I aquest actor, a qui els legionaris del pecat han posat setge, i que tan bé fa llançar llàgrimes d'entendiment als empresonats, es guanya la vida precisament fent riure als altres amb les excentricitats que els autors escrivim per ell.

A la "Petonets" la va perdre un pollastre de pantaló d'elefant. Com que el pollastre era de "granja experimental", després de perdre-la, la va deixar, i la "Petonets", que abans es deia Carmeta, va recórrer el pedregal de la prostitució de cap a cap, fins que al final de trajecte va raure a l'Hospital de les Magdalenes.

Un dia, el metge que l'atenia, es va astorar en veure-li la matriu ferida amb un instrument punjant. Era cas estrany i preguntà: "Qui t'ho ha fet això? Ahir no ho tenies." A ço que la "Petonets" respongué: "Jo mateixa. Per què vol que la vulgui, jo? Si quan li demanava a Déu que em fes mare, Déu no em va voler escoltar?"

Pobreta legionària del pecat!

Francesc OLIVA.

Instal·lacions moderníssimes

Definitivament, pot dir-se que la nostra Exposició Internacional ens haurà proporcionat un canvi ultraradical en el decorat de les botigues.

L'èxit de visualitat obtingut per alguns "stands" d'arquitectura estrangera — alemanys i nòrdics, en llur majoria, i altres que no són de fora, com l'exquisit model del cartronaire Sans en el "Palau Meridional" —, ha donat per resultat, gràcies al secular esperit d'imitació del geni català, que s'estengui per tota la ciutat l'adaptació del nou sistema; sistema que van apropiant-se certs establiments a punt d'obrir i tendetes que estaven en vies de reforma.

Tant és així, que ja podríem comptar, a Barcelona, unes quantes dotzenes de "mantegaires" entusiasmats amb la simplicitat de l'ornamentació quadrada o triangular o cubista; amb les arestes pronunciades; amb els tons virolats; amb les targes vidriades i les llums dissimuladament abscondides...

Fan patxoca, tanmateix, aqueixes instal·lacions, sien "stands", sien botigues, en les què hi domina la novella estructura. De moment, no sabeu si entreu a casa d'un sabater o a un palau de rondalla, tal és l'encantament que us sobta; l'encís de la forma, la gràcia de la presentació.

Aqueix sistema constructiu, serà una moda passatgera com el modernisme estantís de les darreries del segle passat?... o esdevindrà un estil de durada, com el de les faldilles curtes?...

Difícil es fa el predir-ho. De moment, cal només constatar el fet: que els nostres establiments aviat semblaran tots uns altres; dominant-hi en ells una elegància i una artística senzillesa com mai havien tingut.

Ara, abans d'entrar nosaltres a una botiga, la botiga ens haurà entrat a nosaltres pels ulls.

I això ens farà venir ganes de visitar-la, de comprar-hi. Això... i que donin gènere bo i barat.

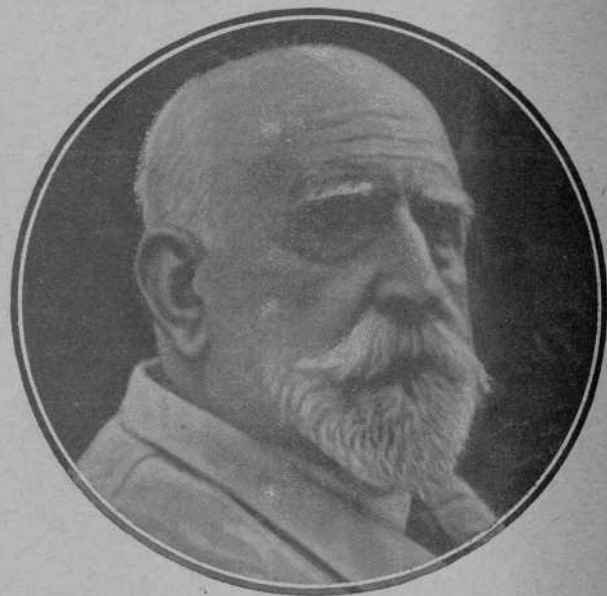
FRA NOI

La mort del doctor Ferran

Catalunya ha perdut, amb el traspàs d'aqueix home, una de les seves figures preeminents.

Jaume Ferran i Clua, més conegut arreu del món per doctor Ferran, nascut a Corbera d'Ebre (Tarragona), l'any 1852, fill d'un modestíssim metge d'aqueix poblet, es dedicà des de molt jove, amb voluntat ferma i entusiasme gran, a l'estudi de la medicina i amb especial amor a la branca dels microbis, arribant a ésser un bacteriòleg eminent, admirat pels professionals de més renom.

Com correspon a tot gran home de ciència, quan aquest títol se'l guanya a pois i quan és savi de debò, el nostre doctor Ferran hagué de sofrir doloroses proves i terribles lluites abans d'aconseguir la fama i consoldar-la.

JAUME FERRAN

La mateixa importància dels seus descobriments, de les seves investigacions contra els flagells més grans de la humanitat, provocava en el món de la medicina enveges i passions que es traslluen en campanyes sorolloses, en furibunds atacs que tan sols un temperament enèrgic, fred i socrè com el seu, podia resistir i vèncer.

El doctor Ferran, el nostre Pasteur, ha realitzat veritables miracles amb les seves vacunes immunitzadores i amb les seves injeccions de bacterio-cultura. Després de meravelloses proves fetes damunt de gossos i gats i conills i animals de tota mena; quan la fe en els seus procediments l'havia suficientment dominat, féu la pràctica amb la seva pròpia sang, amb perill de la vida, com fan els savis de debò. D'aleshores ençà fou una processó feta de miserables sofrents que trucaven a les portes del seu casal de curació.

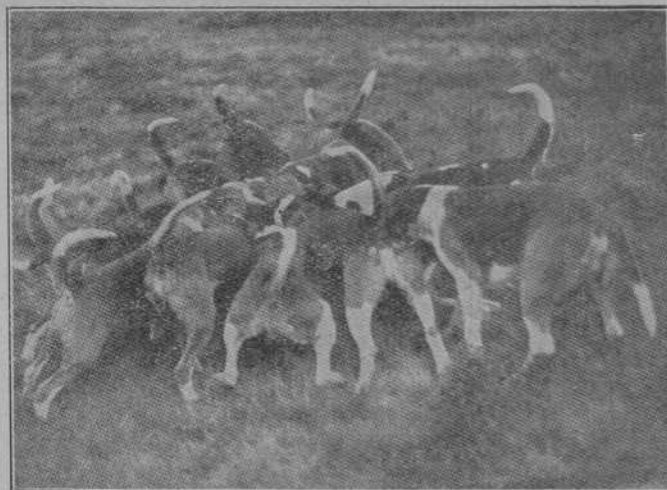
Innombrables són els treballs científics que el doctor Ferran deixa, com a guia ferma i segura d'èxits mèdics futurs, a les institucions científiques. I les seves pràctiques de laboratori s'han desenrotllat, a hores d'ara, per totes les Acadèmies del món.

Les vacunes del doctor Ferran produeixen l'admiració universal; i el còlera, la pesta bubònica, la ràbia, la mateixa tuberculosi, no són avui els fantasmes que eren, no fan la basarda que feien uns anys enrera, gràcies a les investigacions i als descobriments d'aqueix gran català que acaba de morir.

Un partit de rugby

Durant una caça

DUES BARALLES

...imiten els gossos als homes o els homes als gossos?

La Rambla de les Flors

Les Rambles de Barcelona
tenen fama mundial:
qui les coneix, ho proclama
com a cosa excepcional.

I una en sobresurt d'entre elles:
és la Rambla de les Flors,
que amb les seves meravelles
porta l'alegria als cors.

A tota hora és animada,
de matí, migdia i nit.
I els pardals i la mainada
fan el lloc més divertit...

I les floristes gracioses
oferint tan rics pomells...
i les modistes airoses
passant amb gallards donzells...

En hivern i en primavera,
en estiu com en tardor,
és tan i tan encisera,
que no té comparador!

Francesc MAS-ABRIL.

artista, les tracta amb un luxe detallista mai prou d'elogiar si, com ara, no arriba a encartonar el subjecte i li deixa tota la vida i tota l'encisadora naturalitat del model. Llàstima que s'hagi volgut sortir del seu marc, i s'hagi envitricollat amb unes banyistes que constitueixen una equivocació en tots sentits!

GALERIES LAIETANES

El pintor valencià en G. Esteve ens porta, un altre cop, una mostra de la pintura actual a la seva terra. Com tots els d'allí, és un colorista; però és un colorista que, a més a més, dibuixa bé i que ha temperat les estridències de l'escola, fent-la natural i sincera. Si segueix així, pot arribar a senyalar una època en l'art de la regió germana.

* * *

En Guinart és un pintor de multituds, amb una solta per a encaixar a la tela la gernació d'un berenar a fora o d'una processó de poble, que contrasta amb el defecte de tants i tants paisatgistes que quan tenen que posar una figura en un quadre, sembla que triïn el lloc en què més nosa pot fer.

D'un colorit valent i xiroi, resulta un pintor, abans que tot, simpàtic; pinta bé, i si no ho fes així, ho semblaria, perquè pinta amb gràcia.

* * *

Les aquarel·les d'En Roig Enseñat segueixen essent de les més discretes dintre de la seva tònica habitual.

BORIEL.

Art i Artistes

SALA BUSQUETS

D'En Marquès Puig, aquesta vegada, no podem judicar l'obra amb un criteri uniforme; presenta tres aspectes ben diferents del seu art. Els seus dibuixos (acadèmics) tenen un valor positiu, i donen la mida del que sap el pintor d'una cosa com és el dibuix, tan menyspreada per molts artistes (!) moderns.

Les flors, que ja vénen a ésser una especialitat d'aquest

PER AL DIA 13,
"L'Esquella de la Torratxa" dedicarà el
text i dibuixos a 'a Diada de les Modistetes

La mort d'"el tigre"

Després d'una agonia lenta, ha mort "el tigre"; esperonat per vèncer la mort, ha caigut panteixant per la coltellada mortal; ha volgut morir lentament, poc a poc, per dar-se'n compte... i a mort. Hi havia una expectació enorme, un silenci general, pregon, aterrador, mentre duraven els estertors de l'agonia; quan, acabat d'existir, tothom ha sentit una urpada que els esgarrinxava la carn, han tingut por, una por terrible. Quan les grapes d'"el tigre" han caigut sense força, lasses, mortes, França ha tremolat tota, ha quedat sense "courage".

El braó d'"el tigre" sempre els havia defensat.

Clemenceau, el Pare de la Victòria, era un patriota, un gran patriota que en els moments més difícils es convertí en un defensor extraordinari i exemplar pel seu país; una fera, un tigre, que deixà ben profundes les seves petjades tenyides de sang.

Governà el seu país en els moments més crítics; empresonà els seus mateixos compatriotes, per tal de no tenir dubtes; els espies i els torbadors caiguts en ses grapes foren víctimes del tigre, que era terrible, tràgic, justicier; en el front de batalla, en les trinxeres situades a primera línia, feia sentir el seu udol sublim i els soldats sentien com els seus òrgans s'enduriën com l'acer, i els seus pits esdevenien unes cuirasses; ell posà imperiosament la seva grapa a l'ànima del poble que trontollava, fent-li recobrar la seva moralitat; els partits polítics foren espectadors de la lluita que sostenia Clemenceau per salvar tots els partidismes de la seva pàtria. Després el poble, més condescendent, el proclama el Pare de la Victòria. Georges Clemenceau sempre serà, pels francesos que visqueren la guerra, "el tigre", que ara han vist morir, i han sentit un calfred en veure que el perdien per sempre...

Baldomer XIFRÉ

El famós Chaliapín

El gran Chaliapín, el primer cantant del món, entrevistat per un periodista, ha manifestat, entre altres coses, que aquest hivern tenia intenció de donar, a París, un gran concert a benefici dels francesos necessitats, per tal de remercier a la França, en la mida de les seves forces, la seva generosa i magnífica hospitalitat prop dels seus compatriotes.

Amb la seva independència artística ben coneguda, no vol de cap manera que per aquest concert es nomeni cap comitè organitzador, ni dames patrocinadores. S'ho vol fer ell sol, no seguint res més que les seves pròpies idees.

Es un bell gest, tant des del punt de vista artístic, com generós. En ell hi ha agraïment i patriotisme ben comprès, oi més, tractant-se d'un home que molt sovint se li ha tirat en cara el fet de fer-se pagar massa car i d'estimar massa el diner.

Això fa recordar un cas que va passar en una ciutat d'una província russa, en la qual Chaliapín donava un concert. Se li va criticar que el preu de les entrades era tan alt, que els estudiants i els proletaris no podien donar-se el luxe de sentir-lo. Per tota resposta, Chaliapín organitzà un segon concert, i envià totes les entrades, gratuïtament, a les associacions dels estudiants, dels empleats i dels obrers.

Demà no deixeu de comprar el número extraordinari de **La Campana de Gràcia**

Temes literaris

VENUS I ELS BARBARS

Avui que la novel·la catalana està tan mancada d'escriptors d'esperit valent, desperta l'interès dels bons lectors l'anunci que Lluís Capdevila publica un llibre.

Lluís Capdevila, malgrat el silenci massa sospitos amb què un cert sector de la nostra intel·lectualitat acull la seva obra, ocupa un lloc preferent en la nostra literatura.

Lluís Capdevila triomfa. Triomfen els seus llibres, triomfen els seus escrits, triomfen les seves doctrines. Perquè les obres d'aquest admirable escriptor ho són, una doctrina. Si el poble es deixés conduir per l'ideal de l'autor, hom sabria on va la joventut, sense necessitat d'enquestes.

"Venus i els bàrbars", com "Memòries d'un llit de matrimoni", són llibres que tenen una bondat, un sentiment, un esperit revivificador. Semblen obres escrites per a regenerar els costums i estimular els homes a què vegin la vida d'una manera més generosa i més noble.

S'ha fet amb la vida rural, amb els seus pagesos, els seus prats, les seves masies, el seu sol, el seu silenci, una poesia ensucrada i carrinclona, de pessebre, de Jocs Florals.

La vida, a pagès, és tan crua, tan innoble o tan magnífica, segons, com la vida a ciutat. Entre la gent de muntanya, mateix que entre la nostra, hi ha persones de bons instints i persones d'instints tèrbols.

Cal profunditzar, estudiar unes i altres gents, i deduirem que la d'ací és millor que la de muntanya.

Si en la del poble hi ha una força poètica, penseu que també hi ha poesia en la de ciutat, amb les seves fàbriques i els seus tallers.

La gent d'una barriada obrera, d'un Sant Andreu, d'un Sans, ens mereixen més respecte que la gent del camp. Viuen més en contacte amb la civilització. I la civilització és el destí i la finalitat de l'home.

En "Venus i els bàrbars", hi trobareu això. Aquesta comparança entre les ànimes bones i les dolentes. La cruïsa d'aquest llibre ens fa pensar en la cruïsa dels homes dotats d'un instint vil. Lluís Capdevila coneix profundament el poble i la gent de poble, i ens els descriu d'una manera forta i personal. Això a part, les descripcions de paisatges en l'obra de Lluís Capdevila tenen una bellesa definitiva.

La prosa d'En Capdevila té un ritme musical. Atraiu i s'aprèn de memòria.

Jo sempre havia considerat que "Memòries d'un llit de matrimoni" era el llibre més gran de la prosa literària catalana. Així, tal com sona: el més gran. Avui ja no ho puc dir. Ja n'hi ha un altre, si no millor, d'igual: "Venus i els bàrbars".

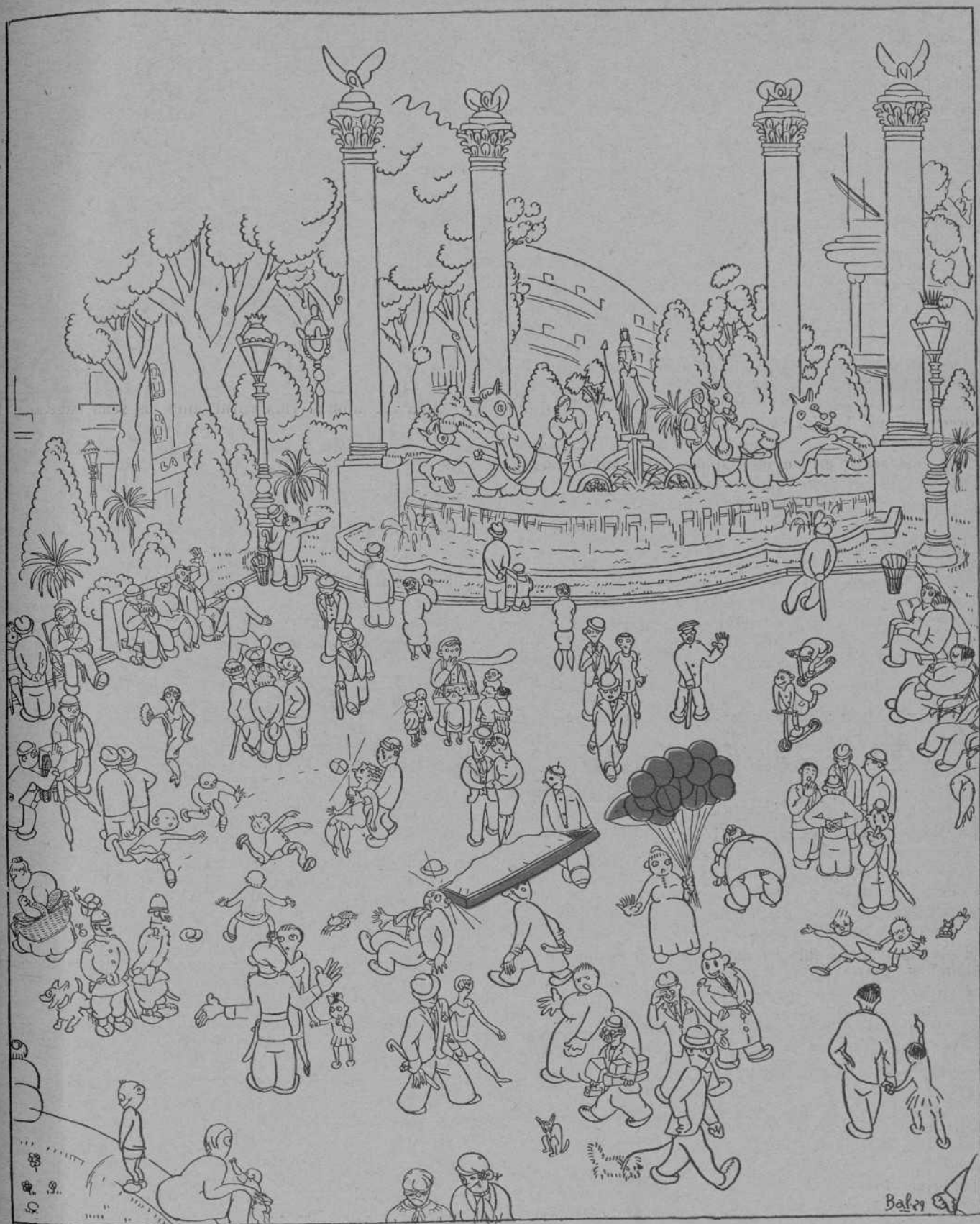
Si "Venus i els bàrbars" fos d'un altre autor, igualment el compararia.

A Lluís Capdevila no li cal conèixer l'opinió, gairebé sempre interessada, dels quatre senyors que usufructuen e' dret a la rebentada per a tot el que no sigui de la colla. Té la crítica del poble, que és la més sincera i més profunda de totes les crítiques. El poble no la fa amb lletres de motllo: la fa amb lletres del cor, d'admiració, de respecte, d'entusiasme...

Lluís Capdevila ha publicat "Venus i els bàrbars" al mes d'octubre, el mes en què la gent acostumen prendre depuratiu per la sang. Aquest any, els metges haurien de receptar als pobres de sentiments un exemplar d'aquesta obra: Seria la manera de sanejar-los l'esperit i purificar-los les idees.

Agustí COLLADO.

La font del Passeig de Gràcia

— L'Associació Protectora d'Animals hauria de protestar d'això.
— Per què?
— Perquè ara, quan faci més fred, amb tanta aigua, aquets cavalls, agafaran dolor.

TELO EN LAIDE

GRAN TEATRE DEL LICEU

El debut del tenor Tito Schipa donà al teatre la millor entrada de l'any. No sols es vengueren totes les localitats de l'empresa, sinó que foren ocupades totes les dels propietaris.

Es va posar "Elisir d'Amore", de Donizetti. Decoracions noves, assaigs reiterats, indumentària cuidada. L'orquestra com un tirabuquet. No es pot posar més compte en una representació teatral, i no crec que el mateix Donizetti hagués somiat una execució semblant.

Es inútil de fer escarafalls ni de parlar del mal gust del públic. El fet és aquest: després de tres cicles complets de "L'Anell del Niebelung", el públic omple el teatre de gom a gom per a sentir el tenor Schipa en l'"Elisir d'Amore". I com que això passa una mica a tot arreu, és en debades que volguéssim seguir ignorant un fenomen tan singular.

Es evident que l'expressió orquestral de la música no és del gust del públic, que s'ho escolta entre sufocat i avergonyit. La melodia és, en aquesta òpera, com la figura humana en la pintura medieval: el fons, daurat o acampit de negre, tenia la mateixa manca absoluta d'expressió que els sorolls de l'orquestra en l'"Elisir d'Amore". No crec que en cap sarsuela de "género chico" se li consentís avui a l'autor un acompanyament inert fins a tal extrem.

Però la melodia, sobretot en la veu humana, en aquells solos, duos i tercets, en els que no es pot desconèixer una certa gràcia en la composició, agraden al públic, i això també aquí, i a tot arreu i àdhuc a Alemanya. La figura humana en la pintura d'avui apareix conjugada en un ambient infinit; però això no ens fa perdre el gust per les madones medievals sobre fons daurat, ni per les pintures murals romàniques gairebé planes i sense cap ambient.

El tenor, el "divo", ha atret sempre la multitud; però això sol, no ho explica tot. El cert és que entre la música i la representació teatral hi ha, en el drama líric de Wagner, una tràgica manca de compenetració que fadiga el públic en la re-

—Saps el meu germà? Ara s'ha casat amb la minyona.
—Només falta això, amb l'escassetat que n'hi ha!

presentació tan com la música sola el delecta en el concert orquestral.

El senyor Schipa és un excellent intèrpret d'"Elisir d'Amore". La seva mitja veu és una filigrana pura. Si alguna vegada aprima i allarga excessivament les notes per a dar gust a una part del públic, no és que ho necessiti, i fins em penso que si no ho feia, l'efecte seria més gran.

No puc passar per alt la representació d'"El Barber de Sevilla", en la qual el senyor Galeffi ens va fer un "Figaro" entremaliat i de veu potent. Però això ja ho sabem; la novetat consistí en la "Rosina" que la senyoreta Pagliughi ens féu conèixer: una figureta petita, rodona, revinguda, que de primer antuvi semblava disposar la gent a la burla fàcil, però que tot seguit de començar a cantar, s'imposa. Les seves passades són d'una finesa pulcra, els seus aguts són d'una valentia engrescadora. Feia anys, des dels bons temps de la Maria Barrientos, que no havíem sentit una modulació tan nítida de la veu humana.

CLAU DE SOL

BARCELONA

El teatre del senyor Martínez Sierra—almenys el que jo conec—s'havia distingit fins avui per un to d'amable sentimentalisme, d'un amable sentimentalisme a flor de pell.

Hom l'havia qualificat sovint de cursi. Qualificació feta massa a la lleugera i amb manifesta injustícia. El teatre del senyor Martínez Sierra, si no una volada genial—¿qui és, avui, que pot enorgullir-se d'aquesta volada?—, ha tingut sempre un to discretíssim, una gràcia i finor innegables. El senyor Martínez Sierra mai no ha abarraganat el seu teatre. A mi em semblava molt superior a la majoria dels comediògrafs espanyols.

—I a casa seva, què?
—Ara hi ha tranquil·litat; tinc la dona malalta!

incloent-hi Linares Rivas i els Quintero... quan els Quintero no fan sàinet.

Jo he vist comèdies del senyor Martínez Sierra ben dignes de respecte i d'estima per la seva honestat literària, per la seva finor: "El pobrecito Juan", "El enamorado", "El reino de Dios", "Primavera en Otoño"...

Ara, amb "Triàngulo", el senyor Martínez Sierra trenca la seva tradició d'autor de petits conflictes epidèrmics, cerca nous camins a la seva dramàtica. Agraïm-li el gest, en el qual hi ha una gran valentia: pot desconcertar tot un públic, el seu públic, i perdre'l.

Amb "Triàngulo", abandona Martínez Sierra la nota dels petits amors, dels petits conflictes sentimentals que acaben en boda. I ha abordat l'adulteri — com el títol de triangle indica —, tema vell que sempre ofereix inquietuds noves.

Martínez Sierra se'n presenta, en aquesta obra, com un autor nou, del tot deslligat amb el seu passat teatre. Renovació és en certa manera, joventut. Perquè es renoven, perquè no s'accontenten amb el camí trobat i en cerquen de nous, són més joves els Pio Baroja, Azorín, i Valle Inclán, que molts joves dels nomenats de la nova literatura.

Martínez Sierra és un esperit obert a totes les vibracions d'Europa. Així, en aquest "Triàngulo" que ens ofereix, hi ha un aire estrenu de modernitat, d'inquietud, d'ansia. Tal vegada falla un xic al final, però l'obra és força ben reeixida.

Ja no cal dir que la interpretació fou molt correcta.

Manuel BORRELL I MAS

POLIORAMA

Ha acabat el senyor Morano la seva actuació. Sense l'estrena de "Topacio" — obra que se salvà per les excel·lències de la interpretació —, hauria estat llastimosa.

Hi ha debutat la companyia Sepúlveda-Mora amb una comèdia molt espiritual: "La atropellaplato".

COMIC

Segueix triomfant "Cleopatra", l'espectacle de Pardo i Roselló.

L'empresa destina les matinées dels dijous a fins benèfics. Heu-vos ací un gest que cal elogiar. I que caldria imitar.

NOVETATS

El passat dimecres degué estrenar-se l'opereta americana "Tip-Toes", que en català vol dir una cosa així: "En la punta dels dits". Es un títol bastant americà, — i expressiu —, no pot negar-se.

La setmana vinent en parlarem.

OLYMPIA

S'han acomiadat les foques i nimfes de Mr. Harold Winston.

Nosaltres enyorarem les nimfes, però és segur que molts enyoraran les foques. Entre ells, certs socis de l'Ateneu. I el senyor Rucabado, que en volia convertir una.

SI ES PER AIXO!

—I per què porta ombrella?
—Per no torrar-me del sol.

EL CANT DE MODA DEL BARÇA

—Alirón! Alirón! Tornem a ésser campions!

—Què ho deu fer, que la meua dona sempre està xerrant?
—Potser la varen vacunar amb una agulla de gramòfon.

TALIA

“La Presonera”. I la represa de “La dona verge”.

Sembla, doncs, que l'empresa ha retornat al bon camí. Així hom pot fer-se un públic. D'altra manera, no.

Tenint, com tenen, una actriu dramàtica, cal aprofitar aquesta actriu i fer-la lluir davant del públic.

El públic sap agrair-ho.

ESPAÑOL

Segueix triomfant “L'escola de les cocottes”. “L'escola de les cocottes” no és un vodevil barroer, i, malgrat això, el públic riu.

Bona senyal.

NUEVO

Borràs segueix fent estralls al Paral·lel. Cada obra nova —nova encara que sigui vella—, és un nou ple.

Ara ha reprès “El Bandido de la sierra”, de l'Ardavín, i “La muerte civil”, de Giacometti.

GOYA

Elena Jordi, per no ésser menys que Enric Borràs, també fa castellà. No li ho recriminem. Recriminem al públic, que no l'anava a veure en català, malgrat preocupar-se com ningú de posar bé les obres.

I desitgem-li, en compensació, molts èxits.

A. S.

ENTREACTES

Obra nova

Lluís Capdevila està treballant activament en la traducció de “La dona del Broadway”.

Va destinada a l’“Español”, i sembla que serà una cosa d'aquelles que es fan dir sí, senyor.

Tot va bé

Els teatres de Barcelona s'atipen de guanyar diners. En Borràs, omple cada dia; En Santpere, si tingués el teatre dues vegades més gran del que el té, li mancaria encara espai; Novetats fa algun dia dues seccions, i si en pogués fer cinc, la gent hi aniria igualment; a veure la Jordà, cada dia hi va més públic; la Casals fa unes entrades, que aviat hauran d'engrandir el local; el Poliorama, el Còmic, l'Olympia, es cansen de fer plens.

A veure qui s'atreveix a parlar de crisi!

El nostre company Lluís Capdevila, en col·laboració amb En Pere Puche i el mestre Zamacois, són autors de “El Aguilón”, que acaba d'impressionar la Casa Odeón.

Una placa de les que estan bé de debó: la interpretació, la lletra, i la música melodiosa del jove mestre Zamacois.

El partit de la màxima emoció.

Comentaven dos aficionats al noble esport de la científica guitzia:

—Vols dir, que fou tan emocionant com ens volien fer suposar?

—Ah, per a mi, sí, que ho fou!

—No sé què hi veus...

—Sí, home. Vaig comprar l'entrada per quatre pessetes, i un desesperat me'n va donar quinze... Ves qui no s'emocional!...

La reina de les modistes —la reina d'enguany—, ha estat acomiadada amb un gran ball, obsequi dels seus amiguets, els estudiants.

Però, els estudiants, es veu que tenen un sentit del monarquisme tan tastaolletes, i són tan baliga-balagues, que l'endemà de fer adoració a la regina de llurs somnis, ja treballen per a entronitzar una altra modista.

Per a fer-li moltes festes.

I, de passada, fer moltes festes ells.

En mig de la febre de reparacions arquitectòniques que patim, es tracta, ara, de restaurar el Palau del Bisbe.

No hi ha res a dir, sempre i quan els senyors arquitectes deixin d'encatarinar-se amb els models del "Poble Espanyol" i amb el gòtic de "natilla" de l'arc de la Diputació.

El primer que haurien de fer, però, que és molt urgent, és tancar l'aixeta d'aquelles aigües que vessen constantment damunt la Torre de la Plaça Nova.

Les pedres històriques no volen humitat; el mullader, que se'l tinguin a dintre, els senyors de ca'l Bisbe.

La Cambra de la Propietat Urbana anuncia la instauració d'un perfecte arxiu en el qual s'hi troben degudament fixats els inquilins indesitjables.

Això, és clar, ha fet saltar de llur seient els membres que formen la Cambra d'Inquilins.

I és corrent escoltar, entre aquests últims, diàlegs per l'estil:

—Doncs, nosaltres, els inquilins, hauríem d'obrir, ara, també un fitxer d'amos de casa indesitjables.

—No cal, perquè ho són tots.

Una guineu fou morta a trets pel benemèrit cos de mossos de l'esquadra.

Però, una guineu al Palau de Pedralbes, tocant la Diagonal, al cor de Barcelona, ¿què hi feia?...

Veïam si el millor dia deixarem entrar un ós o una girafa...

¿Voleu dir que la bestiola no procedia del Circ "Gleich"?... Es que aquets alemanys!...

Jo no me'n fiaria, la veritat.

Avui és una guineu que diu que són verdes perquè no les pot haver; demà ens trobarem amb un tigre dins de la sopera.

Ha estat elegit President de la República de Mèxic, amb una aclaparadora majoria, el senyor Ortiz Rubio.

De totes maneres, el nou president no entrarà en funcions fins el 5 de febrer pròxim.

L'elecció d'Ortiz Rubio significa la continuació de la política de Calles i Portes Gil.

I els reaccionaris mexicans han estat, doncs, vençuts una vegada més.

Ho celebrem!

A la Cambra dels Comuns, els conservadors han presentat una proposició demanant que sigui rebutjat el projecte de llei relatiu a l'assegurança contra l'atur forçós.

Demà dissabte

Número extraordinari

— DE —

La Campana de Gràcia

fent just homenatge al que
fou defensor dels humils

Francesc Layret

Il·lustren el número fotografies i dibuixos.

El text és degut a les personalitats polítiques i literàries: Robert Castrovido, Pere Coromines, Nicolau D'Olwer, Marcell Domingo, Angel Samblancat, Gabriel Alomar, Lluís Companys, Angel Pestaña, Lluís Capdevila, Francesc Madrid, A. Rovira i Virgili, E. Granier, J. Burgas, Antoni Amador, J. Mora, Brauli Solsona i altres.

Autògraf d'En Layret acceptant lluita per l'acta de Sabadell.

Preu del número 30 cts.

Deuen pensar, molt conservadorament, que mentre ho estiguin ells d'assegurats, ja n'hi ha prou.

"El millor gust en tot — diu Voltaire —, consisteix a imitar la Natura amb el màxim de fidelitat, de força i de gràcia."

P. E. (Valls).—Els dibuixos ens semblen força encertats. Vostè pot fer coses bones. De Calendari, no en fem. L'ESQUELLA no paga la col·laboració que no demana, perquè al nostre periòdic no hi publica tothom que vol. Esperem la seva resposta, per a disposar dels dibuixos.

P. P. R. (Vilanova).—Bé de mètrica, però vulgar d'imatges. Cal dir coses més noves, i dir-les d'una manera més personal.

Ll. R. C.—Anirà.

J. T. F. (Sabadell).—Massa llarg.

AQUEST NUMERO

HA ESTAT REVISAT

PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "L'Esquella" i "La Campana".—Om, 8.—Barna.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

OBRAS DE RECIENTE PUBLICACIÓN

- V. Blasco Ibáñez: **El caballero de la virgen**
Liam O'Flaherty: **El delator** . . . . . 5 ptas.
Otto Lehmann: **La internacional sangrienta** de los armamentos 4 ptas.
Emil Ludwig: **Julio 1914** (conde Berchtold, Iswolski, Liebknecht, Jaurés) 5 ptas.
Emilio Ayensa: **Vista de la causa seguida contra Sánchez Guerra** 5 ptas.
Francisco Villanueva: **El momento constitucional** . . . . . 5 ptas.

Un dels grans èxits de llibreria ho és, indubtablement, l'obra d'En LLUÍS CAPDEVILA

Venus i els bàrbars

La ploma vibrant d'Angel Samblancat diu, parlant de l'obra:

«La prosa de Luis Capdevila, efectivamente, cada vez tiene más quilates, más calorías; cada vez contiene más nata, es más rica en crema. Nosotros la diputamos una prosa única en las letras catalanas.»

Una altra opinió, la del notable escriptor Domènec de Bellmunt:

«Trist, cruel, pessimista, «Venus i els bàrbars» és un llibre que ataca a fons un dels problemes més greus de la nostra vida col·lectiva »

Preu: 3,50 pessetes

El públic català ha respost a la nostra crida! Ja està a punt d'esgotar-se l'edició de

En el repòs de la frinxera (carics del soldat a l'amic)

Obra escrita per FREDERIC PUJULÀ en les trinxeres durant la gran guerra. Compreu-la tot seguit, si voleu saber l'opinió d'un català referent a la Guerra Europea

Preu: 3,50 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certícat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes.

EXPOSICIO INTERNACIONAL DE BARCELONA

**Oberta des de les nou del
matí fins les deu de la nit**

Els Palaus i Pavellons estaran oberts al públic des
de les deu del matí fins les vuit de la nit.

Palacio Nacional

**Obert cada dia, des de les deu del matí
a les quatre de la tarda**

Entrada al Palau Nacional, UNA PESSETA

Palacio Alfonso XIII

SECCIÓ JAPONESA

Descompte especial del 10 per 100 sobre els preus marcats

ESTADIO

Diumenge dia 1.er de Desembre

Campionat d'Europa del pes ploma

LARSEN CONTRA GIRONÉS

Per tenir lloc aquesta manifestació deportiva a l'Estadi de Monjuïc, regiran preus excepcionals

Pueblo Español

Obert cada dia, des de les nou del matí fins les
deu de la nit. Entrada ordinària, una pesseta.
El públic podrà visitar els Diorames i "Quijote",
conjuntament, per una pesseta. Els impostos a
càrrec del públic.

En tots els espectacles que es celebrin a l'Estadi, Pistes de Tennis, Teatre Grec i Piscina,
hi haurà un servei de coixinets al preu de 0,50 ptes.

— Jo, quan miro una persona, ja sé el que pensa de mi!
— Ai, amiga: quines males estones passaràs!